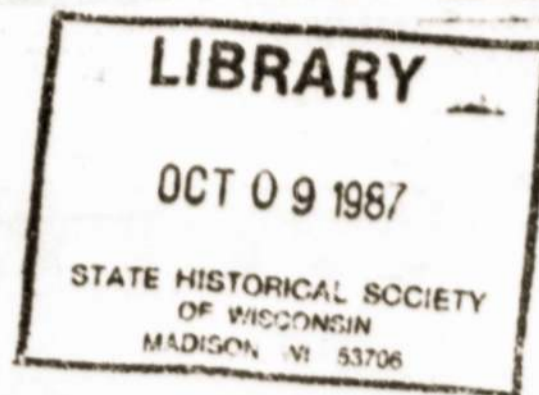

VILNIS

VOLUME LXVII Nr. 20

KETVIRTADIENIS, SPALIO (OCTOBER) 1, 1987

KAINA 25 c.

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRASTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: (312) 842-7325

KASDIEN

**Ką paliks Reaganas
Turėtų pasakyti STOP
Užgulė ir Lietuva
Koks skirtumas!**

Visi Amerikos prezidentai, perduodami valstybės vairą naujam prezidentui, palieka ką nors atlikę, kad istorija juos paminėtų. Ką prez. Reaganas, prezidentaudamas aštuonerius metus atliko ir ką paliks naujai išrinktajam prezidentui?

Jis paliks beveik 150 tūkstančių subankrutavusių fermerių, šimtų tūkstančių išseiktų dolerių Nikaragvos "contras", apkarpytas socialines programas, pensininkams pabrangintą Medicare, didėjančią skurdžių armiją, tūkstančius benamių, suriebėjusias karo pramonės korporacijas ir demokratų apdaužytą "žvaigždžių karų" programą.

Kaip tokį istorija ji ilgai minės.

Centro Amerikos prezidentai Gvatemaloje pritariant visom Lotynų Amerikos valstybėms, išskyrus tik Paragvajų ir Čilę, susitarė savo regione atstatyti taiką. Prez. Reagan susitarimui netiesioginiai pritarė, bet atvirai išpėjo, kad jis — kaip stengėsi remti Nikaragvos "contras", taip jas stengsis ir toliau remti. O susitarime yra storai pabrėžta, kad užsienio šalių parama regiono sukiliams turi būti nutraukta.

Na, ir kaip tame regione gali būti atstatyta taika, jeigu ir toliau "contras" bus finansuojami Nikaragvoje užpildinėti civilius gyventojus, žudyti nieko dėtus vaikus?

Pasaulio sveikats protas prezidentui turėtų pasakyti STOP.

Neseniai Chautauqua, N. Y. kurorte įvyko, pagal "people-to-people" programą JAV-TSRS liaudies atstovų susitikimas tikslu pasitarti apie masinės informacijos paskirtį, apie regionalių konfliktų išsprendimą, apie profesionalų kontaktus, apie kultūrinių bei mokslinių ryšių plėtimą, apie "people-to-people" programą ir t. t.

Susitikimas truko daugiau kaip savaitę.

Pirmasis toks susitikimas vyko čia pat 1985-aisiais metais, antras — 1986-aisiais metais Latvijos Jurmuloje, dabar ir vėl čia.

Pirmajame susitikime tedalyvavo tik 5 tarybiniai atstovai, šį kartą — jau net 240, priešakyje su plačiai žinoma kosmonaute Tereškova.

Susitikimuose "people-to-people" nieko nenuitaria, bet jie veda prie abiejų šalių žmonių asmeniškų santykių ir vienu ir antru nuotaikų pažinimo.

Jaunoji Amerikos lietuvių karta, imigravusi po Pirmojo bei Antrojo pasaulinių karų, atsimena, kad Lietuvoje nebuvo žmonių suriebėjimo problemos tokios, kokia yra Ameri-

Vilniuje šeškinės rajone gyvenimui namai monolitai.

Dėl Europos saugumo

Rugpjūčio 1 dieną sukako 12 metų, kai 35 Europos ir Šiaurės Amerikos (JAV ir Kanada) valstybės Helsinkyje pasirašė saugumo ir bendradarbiavimo Europoje klausimais Baigiamąjį aktą. Neturintis sau lygių pagal svarbą pasitarimas ir jo Baigiamasis aktas nustatė santykius tarp valstybių karinėje-strateginėje, ekonominėje ir humanitarinėje srityse, kurių

koje. Dabar ši problema užgulė ir Lietuvą. Iš ten gaunamoje spaudoje pilna patarimų, kaip apsisaugoti nuo suriebėjimo. Vadinasi, šalti neužbaltinti barščiai, be druskos vandenyje virtos rūgštinės, ašakotos duonos ribota riekė išėjo iš patiekalų rikiuotės. Atėjo, kaip ir čia Amerikoje, konditerijos gaminiai, pudingai, "cepelinai" ... ir duonos iki soties.

Siemet Lietuvoje "Vagos" leidykla išleido rašytojo Vytauto Sirijos Giros 615 puslapių romanų knygą "Raudonmedžio rojus, Kanarėlės". Knygos kaina 2 rb. 75 kp., tiražas 45 tūkstančiai.

Kai buržuazijos metais Kaune "Sakalo" bendrovė išleido P. Cvirkos knygą "Žemė maitintoja" 5 tūkstančių tiražu, buvo didelė sensacija. Dabar, nežiūrint kad knyga irgi nėra pigi, bet leidykla rado reikalą išleisti net 45 tūkstančių tiražu.

Koks Lietuvos žmonių kultūrinio lygio skirtumas tada ir dabar!

S. J. Jokubka

laikymasis užtikrintų tvirtą ir stabilią taiką. Po Helsinkio įvykė susitikimai Belgrade, Madride ir vėl Helsinkyje (1985 m.) parodė, kad, nepaisant sudėtingos tarptautinės padėties, pavykdavo pasiekti tam tikrą pažangą, stiprinant saugumą ir bendradarbiavimą Europos kontinente.

Ypatingą reikšmę Europos saugumo įtvirtinimo procese turėjo Stokholmo konferencijos pirmasis etapas, kurio metu buvo pasiekti svarbūs susitarimai, stiprinantys pasitikėjimą tarp valstybių Europoje.

Europos tautos daug tikisi ir iš šiais metais prasidėjusio Vienos susitikimo. Jame turėtų būti priimti svarbūs sprendimai ginklavimosi var.ų nutraukimo, ekonominio bei humanitarinio bendradarbiavimo klausimais. Liepos 31 dieną pasibaigęs trečiasis susitikimo raundas Vienoje, deja, nedavė laukiamų rezultatų. Nepavyko paruošti bendrų susitarimų svarstytais klausimais. Nutarta susitikimą atnaujinti šių metų rugsėjo mėnesio pabaigoje.

Kodėl taip ilgai užsitęsė Vienos susitikimai? Kas trukdo pasiekti bendrus susitarimus? Tarybų Sąjungos delegacijos Vienos susitikime vadovas J. Kašlevas pareiškė, kad pagrindinė priežastis, trukdanti pasiekti susitarimus, yra kai kurių Vakarų valstybių siekimas atskirti nusiginklavimo problemas nuo saugumo ir bendradarbiavimo Europoje klausimų. Kita priežastis ta, kad eilė Vakarų valstybių delegacijų skaito, jog socialistinės šalys yra „siskolinusios" Helsinkio Baigiamąjo akto susitarimams

TRUMPAI

— Jungtinių Tautų dekolonizacijos komitetas užgyrė rezoliuciją, reikalaujančią Portorikui nepriklausomybę.

— Buvęs JAV specialiųjų jėgų leitenantas James Greitz žinių agentūrai TASS papasakojo, kad prez. Reagano administracija Amerikos teritorijoje treniruoja Afganistano kontrrevoliucionierius.

— JAV senatorių delegacija, vadovaujama sen. Daniel Moynihan (D.N.Y.), lankėsi Maskvoje.

— Statistikos duomenimis, Amerikoje yra trijų valstijų gubernatorių moterys. Iš 812 miestų, kuriuose yra po daugiau kaip 30,000 tūkstančių gyventojų 94-juose valdo moterys merės.

— Žuvies pramonės institutas sako, jog praėjusiais metais amerikiečiai suvalgė už \$16 milijonų žuvies, už 12 milijonų paukštienos ir už 44 milijonus jautienos. Už kiek milijonų suvalgė kiaulienos, avienos, veršienos, kalakutienos — neapskaičiuota.

— Nacionalės miestų lygos prezidentas John Jacob sako, jog 1988-aisiais metais per prezidento rinkimus kandidatų kelias į Baltuosius Rūmus eis per afroamerikiečių getus kaip per New Yorko Harlem, per Chicagos pietinę miesto dalį, per Houston 3-čiąjį vardą ir kitus tolygius.

— Jungtinėse Tautose nusiginklavimo konferencijoje Švedijos užsienio reikalų ministras Sten Anderson pažymėjo, kad pasaulyje kas minutę ginklavimosi reikalams išleidžiama \$2 milijonai, tuo tarpu milijonai ir milijonai žmonių gyvena nedavalgę.

— Pasaulinė sveikatos organizacija konstatuoja, kad 1982-aisiais metais kokaino vartotojai jau išpirko už \$21.6 milijonus. Daugiausia jų JAV, Bolivijoje, Kolumbijoje ir Peru valstybėse.

— New Yorke įvyko tarptautinė advokatų konferencija, kurioje dalyvavo iš 22 pasaulio šalių apie 150 advokatų. Konferencijos dalyviai susitarė įkurti pasaulinę advokatų taisyklai siekti organizaciją.

o jos pačios esą pilnai vykdo visus to akto reikalavimus.

Vienos susitikimuose Tarybų Sąjunga ir kitos socialistinės šalys pateikė keliasdešimt konkrečių pasiūlymų, kaip turėtų būti stiprinamas saugumas ir bendradarbiavimas Europoje, tarp jų ir pasiūlymą praveisti Maskvoje bendraeuropinę konferenciją, skirtą bendradarbiavimui humanitariniams klausimais. Norisi tikėti, kad, atnaujinus Vienos susitikimus, pavyks suderinti bendrus susitarimus, kurie padės sustiprinti taiką ir saugumą Europoje, išplėsti abipusiai naudingą bendradarbiavimą tarp valstybių sferas.

A. Grigėnas

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly (659-780)

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$15.00; Chicago \$17.00; Canada, and other foreign countries — \$20.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
VILNIS—3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325
Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-782)

Prezidentiniai rinkimai bus tik dar sekančiais metais, bet jau . . .

Įprasta girdėti, jog Amerikos prezidentą ir kitus politikierius valdžion renka ne žmonės, bet doleriai. Išties, netgi ir masinė informacija daugiausia dėmesio skiria, kiek kuris kandidatas turi surinkęs tūkstančių dolerių savo rinkiminei kampanijai. Ir dažniausiai taip būna, kad rinkimus laimi tas, kuris daugiausia kampanijai pakloja pinigų. Todėl nenuostabu, kad didelis procentas piliečių rinkimams yra abejingi. Pavyzdžiui, per praeituosius prezidento rinkimus tik truputis daugiau kaip pusė turinčių teisę balsuoti žmonių dalyvavo rinkimuose. Jeigu etninių grupių pažangiosios jėgos nebūtų iškėlusios šūkiu: „Nežiūrint už kurį kandidatą balsuosi, registruokis balsuoti!“, tai nė tiek nebūtų dalyvavę.

Iki pat praėjusių kongreso rinkimų rinkėjai savo balsus dažniausia atiduodavo tiems kandidatams, kurie per televiziją, didlapius ir radiją riebiai apmokamais skelbimais labiausiai save išsigarsindavo, įrodinėdami kokie jie busią geri, jeigu rinkimus laimės. Kandidato mirgėjimas televizoriaus ekrane ir demagogiškosios jo kalbos rinkiminės kampanijos metu užkariaudavo ne vieno rinkėjo balsą.

Bet štai! Reagonomika korporacijoms turtėti, didinanti tarpeklių tarp turtingų ir neturtingų, neapsakomas ginklavimasis, valstybės biudžeto deficito didėjimas, socialinių programų apkarpinėjimai, Irangate afera — liaudį taip supolitizavo, kaip niekad anksčiau.

Praeitais metais kongreso rinkimų kampanijoje pakako kai kurių pažangesniųjų profsąjungų darbininkams, taikos, civilinių teisių ir kitokiems sąjudžiams aktyviau dalyvauti, kad respublikonų konservatoriai ir reakcininkai daugelyje vietų rinkimus pralaimėtų. Pradėjusi politizuotis liaudis į senatą pasiuntė daugumą liberališkesnių demokratų ir prez. Reagano politikai, nežiūrint jo pastangų, kad jo šalininkai laimėtų, — smogė beveik mirtiną smūgį.

Iki rinkimų dar metai laiko, bet pažangesniuose žmonių sąjudžiuose, daugumos profsąjungų susirinkimuose jau girdėt, kad kitais metais prezidento rinkimuose balsuojanti liaudis savo balsus turi atiduoti ne tiems kandidatams, kurie labiausiai mirgės televizijų ekranuose bei didlapiuose, bet tiems, kurių politinės nuotakos sutampa su pažangiosios liaudies nuotakomis. O jos yra: 1. kad būtų pastotas kelias branduoliniam ginklavimuisi, 2. kad būtų susitarta su Tarybų Sąjunga, 3. kad būtų suvaržytas korporacijų kėlimasis į neišsivysčiusias šalis, kur pigesnės darbo rankos, 4. kad valstybės biudžete karo reikalams išlaidos būtų nukreiptos civiliniams reikalams, žmonių gerbuviui, ir t. t.

Kaip žinia, abiejų partijų pretendentai nori būti nominuoti prezidentiniais kandidatais jau rikiuojasi, važinėja po miestus, sako kalbas, debatuoja nors rinkimai bus dar tik sekančiais metais. Demokratai tokių pretendentų jau turi net kelis.

Turėdami galvoje, pažangiosios liaudies ir profsąjungų darbininkų nuotakas, jie tarpusavyje konkuruoja stengdamiesi įrodinėti esą vienas už kitą. Neseniai įvykusiuose debatuose Des Moines mieste pažangesni iš septynių dalyvavusių net penki pasisakė už valstybės biudžete karo reikalams išlaidų sumažinimą, prieš ginklavimasi, už susitarimą su Tarybų Sąjunga ir pan.

Illinois demokratų senatorius Paul Simon debatų metu apeliavo, kad būsimasis prezidentas 1989-ųjų metų sausio 21 dieną turi šventai pažadėti susitarti su Tarybų Sąjunga nutraukti branduolinis bandymus.

Missouri demokratų kongresmanas Richard Gephardt akcentavo, jog yra klaida eikvoti bilijonus dolerių „žvaigždžių karų“ programai, Nikaragvos „controms“, Nikaragvoje žudantiems vaikams, kai tuo tarpu nėra pinigų padėti čia, saviesiems vaikams.

Plačiai žinomas Jesse Jackson labiausiai atakavo transnacionalines korporacijas, išnaudojančias atsilikusiuųjų šalių darbininkus. Jis irgi pasisakė už nutraukimą išlaidų „žvaigždžių karų“ programai, už nutraukimą išlaidų MX raketoms. Be to, storai pabrėžė, jog nepakanka Baltuosiuose Rūmuose pakeisti prezidentą, bet reikia pakeisti ir Amerikos politinį kursą.

Delaware demokratų senatorius Joseph Biden irgi pasisakė už nutraukimą išlaidų „žvaigždžių karams“, MX raketoms, B-1 bombonešiams ir specialaus karo laivyno programai.

Massachusetts gubernatorius Michael Dukakis, atsakydamas į sen. Paul Simon klausimą atsakė, kad karo pramonėje esantys darbai turi būti paversti darbais šalies infrastruktūrai — mokyklų, tiltų, gatvių, kitokių civilinių objektų statybai.

Visų jų pasisakymai rinkėjams priimtini. Tačiau kuris jų laimės būti nominuotas prezidentiniu kandidatu, tai jau kitas klausimas.

Viešosios nuomonės apklausinėjimų duomenimis, kol kas pirmauja Jesse Jackson. Mat, jis niekad nėra buvęs valdžioje. Anie jau yra: du senatoriai, vienas kongresmenas ir vienas gubernatorius. Rinkėjams jie jau žinomi, kiek jie duotiems pažadams yra ištikimi, kai buvo renkami į šiuos postus. Tačiau gali būti ir taip, kad gali — iškristi, kaip iš dangaus, dar populiarisškis kandidatas. Amerikoje tokių staigmenų jau yra buvę.

Turint galvoje Amerikos žmonių, ypač darbo liaudies, politizavimo procesą, neabejojama, rinkėjai žinos už kurį kandidatą balsuoti.

2

LIETUVOS REKLAMA ŠIANDIEN IR RYTOJ

Vieną praėjusių metų spalio savaitę Vilnių aplankė nelaukta šventė — neatpažįstamai pasikeitusios sostinės centro parduotuvių vitrinose patraukė akį neįprastu spindesiu, pribloškė lakia menininkų fantazija, sukūrė mieste džiugios šventės nuotaiką. Iki vėlyvo vakaro prie parduotuvių langų būriavosi vitrinų magijos pakerėti vilniečiai, aptarinėjo užsienio reklamos specialistų darbus, lygino juos su mūsiškių menininkų kūrybos pavyzdžiais. Tomis dienomis vykę pirmasis mūsų šalyje tarptautinis vitrinų apipavidalinimo konkursas „Gintarinis ruduo-86“ bei sąjunginis konkursas „Vitrina-86“, kuriuose dalyvavo daugiau nei 250 reklamos specialistų iš Bulgarijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Vengrijos, beveik visų sąjunginių respublikų. Vilniui padovanotos 58 konkursinės vitrinose dar ir šiandien priverčia sulėtinti žingsnį tiek šeimininkus, tiek ir miesto svečius. Konkurso metu Liaudies ūkio pasiekimų parodų rūmuose veikė reklaminių inventorių bei prekybos įrenginių paroda, kurioje, be paminėtų, dalyvavo ir kelios Suomijos reklamos firmos. Beje, įvyko ir specialus seminaras, tapęs stipriu kūrybiniu impulsu mūsų respublikos dailininkams, architektams, dekoratoriams.

Būtent šiais renginiais bene garsiausiai apie savo egzistavimą pareiškė prieš ketvirtą mėnesių įkurta Lietuvos reklamos agentūra. Šiandien naujos organizacijos veiklos pėdsakų jau gana daug — Lietuvos respublikinė ir rajoninė spauda dažnai spausdina agentūros specialistų parengtas reklamines informacijas, sostinės troleibusai ėmė puošti įvairiaspalviais skelbimais, žymiai daugiau reklaminių tekstų transliuoja Lietuvos radijas, gausu agentūros pateikiamų naujienų vadinamuosiuose „šviesos laikraščiuose“. Netrukus Vilniaus aikštes ir skverus papuos Suomijoje nupirkti stendai, namų sienas — Bulgarijoje gaminami stereo plakatai.

Lietuvos reklamos agentūros kūrimas reiškia naują etapą vienijant išskaidytą daugybės smulkių reklaminių biurų pastangas, centralizuojant jų veiklą, didinant reklamos vaidmenį gyvenime. Pagaliau to reikalauja ir šiandieniniai ekonomikos vystymosi tempai — antai neseniai pasibaigusi TSRS Aukščiausiosios Tarybos XI šaukimo 5-oji sesija patvirtino šiam penkmečiui numatytas užduotis, pagal kurias į sritis, tiesiogiai veikiančias žmonių gerovę, bus investuota beveik 500 mlrd. rub. Tai sudaro pusę visų kapitalinių įdėjų į liaudies ūkį.

Natūralu, jog padėti susiorientuoti prekių lavinoje visų pirma privalės būtent reklama, teikianti

tikslią ir išsamią informaciją, iš anksto ruošianti paklausą naujiems gaminams, operatyviai reaguojanti į visas paklausos ir pasiūlos problemas. Čia reikia pabrėžti, jog tarp skirtingose politinėse sistemose veikiančių reklamos funkcijų lygybės ženklą dėti negalima. Juk socialistinėje visuomenėje tarp įmonių žūbtinės konkurencinės kovos nėra, vartotojiškas požiūris į gyvenimą taipogi svetimas. Štai kodėl mes suteikiame sava reklamai didelį auklėjamąjį vaidmenį: ugdant pirkėjų skonį, mokant prasmingai praleisti nuolat didėjantį laisvalaikį, skiepijant protingus poreikius, propaguojant tas vertybes, kurios auklėja visapusiškai harmoningą asmenybę. Be ideologinio ir estetinio auklėjimo, mūsų reklama padeda spręsti ir tradicinius — ekonominius klausimus, tačiau daro tai remdamasi tam tikrų prioritetų sistema. Kalbant paprasčiau, daugiausia reklamos dėmesio susilaukia tokios prekės bei paslaugos, kurios turi didžiausią socialinę reikšmę. Tam, kad žmonės pasitikėtų reklama, būtina žodžio ir fakto vienybė. Būtent todėl Lietuvos reklamos agentūros darbuotojai stengiasi, kad pats reklamos faktas taptų aukštos prekės kokybės garantija. Mokydamiesi iš užsienio reklamos profesinių šio darbo paslapčių, mes tuo pačiu kritiškai vertiname jų patyrimą ir stengiamės perimti tik tai, kas atitinka mūsų siekius. Štai kodėl mes niekada nesistengsime bet kuria kaina iškišti paklausos neturinčią prekę — tai svetima mūsų moralei, mūsų gyvenimo būdui.

Lietuvos reklamos agentūros kolektyvas dar nedidelis — jame dirba viso labo 25 žmonės. Tai sparčiai auganti organizacija, kuri žada greitai padvigubėti. Netrukus pasirodys pirmasis agentūros spaudos leidinys — laikraštukas „Reklamos orbitoje“, jau dabar spausdinami pirmieji bukletai, kalendoriai, prospektai, daromi skaidrių filmai, netrukus atsiras pirmieji magnito filmai, Klaipėdoje bus statomas manekėnų cechasis, kurio įrengimai bus atvežti iš Italijos, žada aktyviai bendradarbiauti ir Suomijos reklamos darbuotojai. Sėkmingai praėjus pirmajam tarptautiniam vitrinų meno konkursui (kuriame, beje, pirmąsias vietas užėmė kauniečiai ir vilniečiai), agentūros darbuotojai planuoja kasmet surengti Lietuvos vitrinų meno konkursą. Sakoma, kad pirmosios kregždės — dar ne pavasaris, tačiau tempai ir energija, su kuria ėmėsi sunkaus, bet įdomaus darbo Lietuvos reklamos agentūra, leidžia tikėtis šioje srityje ženklių permainų.

Kazys Bagdonavičius

Baltarusijos miestas Minsk.

Vilnis, 1987 m. spalio 1 d

Objektyve — Kuba

Havanos panorama.

“PALIEKU GIMTINEI”

Anais metais būnant Argentinoje, vieną dieną užėjome Buenos Airėse į dailės saloną netoli San Martino aikštės. Jame buvo eksponuojami jaunųjų Argentinos dailininkų darbai. Didelės tapybos drobės kažkuo ypatingu, savitu nepatraukė. Skulptūros sudomino mus — neramus paviršius, temperamento, ispanų meno dvasios, linkusios dramatinėti, šuorai. Visa tai lyg būčiau jau kažkur matęs. Atmintis išnešė pavardę: Matas Menčinskas.

Pasiryžimas studijuoti dailę Suduvos krašto sūnų Matą Menčinską 1928 m. atgina į Buenos Aires. Per kančias ir skurdą pasiekia savo — Valstybinė dailės akademija pripažįsta jį vienu geriausių mokinių, už skulptūrą „Žvejas“ jis pelno Argentinos nacionalinę premiją, jo darbų įsigyja — retas dalykas svetimtaučiu — Buenos Airių ir Rio de Žaneiro meno muziejai. Kai žiūri į jo skulptūras, atrodo, matai jų paviršium bėgančią Argentinos vėją.

M. Menčinskas grįžo į Lietuvą. Tragiška karo lemtis baigė grauzti jo sveikatą, o ugnis prarijo kone visus Lietuvoje sukurtus darbus, bet dalis jų liko tolimojoje Argentinoje. Ten rasime ir kito lietuvių tapytojo Jono Rimšos drobį. Čikagos ir Melburno, Niujorko ir Paryžiaus namuose — ne vienas ir ne du lietuviškos kilmės dailininkų darbai. Privachos kolekcijos ar galerijų vardu vadinamos kuklutes patalpos svetur nėra pati geriausia saugykla jų kūrybai. Pagrindinis ir patikimiausias mūsų tautos kūrybos aruodas yra jos žemėje — Lietuvoje. „Čia esančios meno vertybės, — sako Lietuvos TSR valstybinio dailės muziejaus direktorius R. Budrys, — yra aktyvus, gyvas nūdienio mūsų dailės ir kultūros gyvenimo dėmuo, nuolatinių tyrinėjimų ir studijų objektas. Kartu tai yra menininko neužmaršties garantija. Būtų gerai, kad mūsų rūpestyje sukaupti ir išsaugoti ateities kartoms išsivijos menininkų kūrybinį palikimą daugiau mus paremtų išsivijoje esantys dailės rinkėjai, mecenatai, kolekcionieriai“.

Ar gali medis augti debesyse? Žmogus ar išters be gimtinės?

„Gyvenime yra du brangūs dalykai: tai motina ir tėvynė. Kai netenki tėvynės ir vėl ją pamatai nors akimirksniu, staiga atgimsta visas tavo praeities gyvenimas. Tada tavo mintys ir jausmai sukrečiami iš pagrandų“, — kalbėjo JAV gyvenantis lietuvių dailininkas Viktoras Vizgirda 1971 m., antrą kartą po karo apsilankęs Lietuvoje. — „Nors žmogus gyvena Vilnis, 1987 m. spalio 1 d.

draugėje, bet miršta vienišas. Gelmėje gali jausti paguodą, jeigu žinai, kad gulėsi po gimtojo krašto velėna, ir jina bus tavo amžinas bičiulis. Bet nerimas ima, kai likimas tave bloškia kažkur į labai tolimą kraštą sunykimui svetimumo ir šalto grumsto glėbyje“.

Kad ir kokie likimo vėjai blaškytų žmogų po pasaulį, mintimis, darbais, net pelenų urna jis grįš jį pagimdžiusion žemėn. Laikas ir nuotoliai neišgydo netekties širdgėlos — tik labiau sustiprina tą trauką.

1966 m. Vilniuje buvo surengta V. Vizgirdos kūrinių paroda. 1971 m. tokią pat parodą surengė niujorkietis dailininkas V. Ignas. Paskui buvo V. K. Jonyno, M. Stankūnienės, K. Žoromskio (JAV), A. Krivicko (VFR), J. Račkaus (Kanada) parodos. Lietuvoje liko jų dovanotų dailės kūrinių. Atkeliavo dovanų J. Rimšos, A. Galdiko, P. Augiaus, A. Vesčiūno, V. Rato, T. Valiaus dailės palikimai. 1969—1986 m. iš užsienyje gyvenančių tautiečių Dailės muziejus gavo 1521 autorinį kūrinių. Priimti iš M. K. Čiurlionio klubo Australijoje ir kitų dovanotojų 177 dailės kūrinių, 16 unikalų gintaro eksponatų. LTSR dailės muziejus gavo iš įvairių asmenų 4 300 spalvotų skaidrių ir 21 aplanką archyvinės-dokumentinės medžiagos apie lietuvių kilmės dailininkų kūrybą įvairiose pasaulio šalyse.

Prieš metus Lietuvoje viešėjo lietuvių kilmės dailininkas iš JAV A. Alminas. Jis atvežė ir padovanojo Dailės muziejui savo tapybos darbą „Išėjimas“. „Literatūros ir meno“ savaitraštis informaciją apie tai pavadino „Išėjimas“ lieka gimtinėje“. Simboliškas pavadinimas, nusakantis vis platėjančius geranoriškus išsivijos ryšius su Lietuva, apibūdinantis situaciją, kai vis geriau suvokiama ir įsitikinama, kad tik gimtojoje žemėje, prisiglausdama prie nacionalinės kultūros ir dar žali išsigelbėti ir išsivijos nacionalines, vienes vertybes išlaikyti moderniose lietuviškos nacionalinės kultūros galerijose.

Vienoje Lietuvos galerijos saliu rasime žalvarinę lentelę su užrašu: „Mykolas Žilinsko kolekcija“ M. Žilinskas gimė Lietuvoje, buvusioje Marijampolės apskrityje, dabar gyvena Vakarų Berlyne. Būdamas aistringas dailės kolekcionierius, jis per paskutiniuosius dešimt metų padovanojo Lietuvai 1503 dailės kūrinius — daugiausia Vakarų Europos XVI—XX a. įvairių šalių tapybos, skulptūros ir grafikos

SEMINARIJA PLEČIAMA

Stulome įsų dėmesiui žurnalisto V. Liauškos interviu su Kauno tarpdiecezinės kunigų seminarijos rektoriumi Viktoru Butkumi. Čia mokosi 123 auklėtiniai.

V. LIAUSKA: Gerbiamas rektorau, papasakokite apie Kauno tarpdiecezinės kunigų seminarijos veiklą.

V. BUTKUS: Tarpdiecezinė kunigų seminarija Kaune yra dvasinė įstaiga, ruošianti ir auklėjanti katalikų kunigus. Jos dėstytojus skiria Lietuvos vyskupai ordinatai, kandidatai parenkami iš visų Lietuvos vyskupų, stengiamasi, kad dėstytojai turėtų mokslinius laipsnius. Kauno kunigų seminarijos mokymo programa yra visiškai suderinta pagal Vatikano poskonsularinius nuostatus ir ji iš esmės nesiskiria nuo tos programos, kuri yra išeinama užsienio kunigų seminarijose. Šiuo metu Vatikano yra patvirtinti nauji. Geologijos fakulteto nuostatai — pagal naująsias popiežiaus Jono-Povilo II konstituciją.

Seminarijos kolektyvą šiuo metu sudaro 11 asmenų: dalis dėstytojų, profesūros savo aukštuosius mokslus yra baigę Romos universitetuose, įsigydami ten teologijos ar bažnyntinių teisių daktaro laipsnius. Kita profesūros dalis bacheloro ar licenciaturo laipsnius yra įsigiję Kauno Teologijos fakultete, kuris veikia prie Kauno kunigų seminarijos ir mokslinius laipsnius teikia šventojo sosto vardu.

Kalbant apie Kauno kunigų seminariją, būtina keletą žodžių pasakyti ir apie jos auklėtinius. Visi mūsų seminarijos auklėtiniai veltui gauna maistą, išlaikymą. Kunigų seminariją išlaiko tikintieji savo aukomis. Kandidatai yra parenkami sekancia tvarka: jaunuolis, noris stoti į seminariją, kreipiasi į savo parapijos kleboną — klebonas geriausiai pažįsta savo parapijiečius ir gali rekomenduoti į seminariją. Su savo klebono rekomendacija kandidatas kreipiasi į seminarijos vadovybę, kuri, atsižvelgdama į klebono rekomendaciją, brandos atestatą ir patį kandidatą, sprendžia, ar jis yra tinkamas būti seminarijos auklėtinium, ar ne. Kunigų seminarijoje, auklėtinium gali būti jaunuolis, baigęs vidurinę ar ją atitinkančią mokyklą, turįs brandos atestatą ir ne vyresnis kaip 30 metų. Su mažesniu išsilavinimu kandidatai į seminariją nepriimami. Mokslas kunigų seminarijoje tęsiasi 5 metus: pirmaisiais metais išklausomas filosofijos kursas, o sekantieji keturi metai yra skiriami teologijos studijoms.

Kunigų seminarija yra ne tik aukštųjų teologijos studijų mokykla, bet ir dvasinio auklėjimo mokykla. Todėl seminarijoje ypatingas dėmesys yra kreipiamas į jaunuolio religinį formavimą. Teologijos žinios liks negyvos, jei nebus sujungtos su nuoširdžiu dvasiniu gyvenimu, kunigas pats privalo gyventi tuo, ką skelbia, jis privalo mokyti ne tik gyvu žodžiu, bet ir savo asmeniniu pavyzdžiu. Ši kunigiška asmenybė jau turi būti suformuota seminarijoje. Šiam dvasiniam asmenybės formavimui ypač padeda Dvasios tėvo bei Lietuvos ordinarų kruopščiai parengtos sekmadienio konfe-

darbų. Sios nepaprastos dovanos komercinė vertė (remiantis Vokietijos FR aukcionų kataloguose nurodytomis pirminėmis kainomis) sudaro daugiau kaip 6 milijonus markių. Su šia kolekcija Lietuvon atkeliavo ir joje gimusių dailininkų V. Kasiulio, A. Domšaičio ir kt. kūrinių.

Lašas po lašo — jūra, smiltis prie smilties — žemynas.

Algis Juodupis

rencijos bei du kartus metuose atliekamos trijų dienų rekolekcijos, kasdieninės sąžinės sąskaitos, švenčiausio sakramento aplankymai, daugelis kitų dvasinių pratimų...

V. LIAUSKA: Sakykite, prašom, kokie nusistovėję santykiai su valdžios įstaigomis?

V. BUTKUS: Kunigų seminariją išlaiko Lietuvos tikintieji. Materialinės pašalpos iš valstybės negauname. Tačiau paprastai esame ap rūpinami reikiama leidimais naujoms statyboms, išskiriamos iš valstybinių fondų medžiagos, na, ir bendrai reikia pasakyti, kad vietinė valdžia mūsų patvėmus daugiausia patenkina...

V. LIAUSKA: Ar negalėtumėt paminėti konkrečių pavyzdžių?

V. BUTKUS: Prieš keletą metų pastatėme 25 auklėtiniams naują bandrabutį, taip pat prieš 3—4 metus gavome savo reikalams švenčiausio Trejybės bažnyčią, kuri anksčiau buvo naudojama kitiems reikalams. Tą bažnyčią iš pagrindų atrestauravome. Toliau — neseniai gavome rektoratą, kuris yra šalia seminarijos. Čia įsikūrė mūsų administracija, pagrindinės auditorijos, keliolikoje kambarių apsigyveno mūsų auklėtiniai. Dabar ploto atžvilgiu, galima sakyti, esame patenkinti, galėtume apgyvendinti apie 140 auklėtinų, jeigu, žinoma, jų kada nors tiek turėsime... Tikimės, kad turėsime!

Nepamiršime taves, Samanta

AFORIZMAI

Kai būni vienas — galvok apie savo nuodėmes, kai būni draugijoje — užmiršk kitų nuodėmes.

Kinų patarlė

Priešas atskleidžiantis mūsų klaidas, kur kas naudingesnis už draugą, jas slepiantį.

L. Da Vintis

Tarp draugų ieškok tų, kurie daugiau už tave išmano.

R. Sumanas

Nelaimė parodys, ar turi draugą, ar tik jo vardą.

K. Užsiskis

Laimi tie, kurie aiškiai mato ateitį.

L. Tolstojus

Jeigu knyga neverta du kartus skaityti, tai jos iš viso nereikia skaityti.

D. Graninas

Komunistu galėsi tapti tik tada, kai praturtinsi savo atmintį visų tų gerybių, kurias žmonija yra sukūrusi.

V. Leninas

Smulkūs veidai žeidžia žmogaus orumą, o idėjiniai ginčai praturtina, net pagražina gyvenimą, pagilina mintį.

A. Andrejevas

Nesakyk viso to, ką žinai, bet žinok visada, ką sakai.

Danų patarlė

Zuvinto ežero gulbės.

BRIEDŽIO KARŪNA

... Traška krosnyje beržinės malkos. Ant baltai nuplauto, švariai nugramdyto uslano kvepia šviežiai iškepti, kmynais pagardinti duonos kepalai. Iš senovinio laikrodžio iššokusi gegutė skaičiuoja valandas. Pro lango stiklą žvelgiu į pamėlusias pušynų tolumas, į paraudusias, vėjo prie kranto prilenktas nendres, į antvalnį ištrauktus luotus. Ir vėl man menasi jonvabalių žiburėliais nušviestos vidurvasario naktys, avietėmis kvėpiantys rytai Ažvinčių, Minčiagirės trakuose ir degimuose. Užmerki akis ir kaip stebuklingas mirazas sapnuojasi ankstyvos audros prie salų išbraidžioti Baluoso ežero. Menasi nepakartojami susitikimai su briedžiais baltuose atbrauose ties vienišais pusiasaliais.

O tos akimirkos būdavo tokios. Atsisėdi ant žalio apsamanojusio akmens. Nuleidi į vėšų vandenį kojas, ir klausaisi, kaip atosiatoje aukšles medžioja raiši ešeriai, kaip persiverčia sietuvoje lydeka ir meldus svirpina neršiantys lynai. Lauki, kada rytmečio vėjas — švelnus ir aromatingas — lyg po avilius viržynuose landžiojęs, pasisuktų dvylikos Baluoso salų pusėn. Tuomet tikrai per sąsmūką plauks briedžiai. Plauks pešti nuošalioje saloje žalio atolo. Ir nešė per vandenį, aukštai iškėlę ant ragų, žemuogių spalvos saulę. Tokio vaizdo niekad negalima pamiršti. Tik miško rytmečiuose auku dega girios karalių karūnos — puošnūs ragai.

... Soka liepsnos krosnyje. Jaučiu šiltą Palūšės eigulio Vaclovo Žigo akių žvilgsnį. Tos pačios mintys. Apie briedžius, apie plačius it ližė ragus, kuriuos beveik kiekvienoje tarp miškų prigludusiuose Vaišniūnų, Gaveikėnų, Trainiško kaimų sodyboje surasi. Kabina ant ragų kaimiečiai kailinius, šiaip, dėl gražumo, juos ant ažuolinės komodos pasideda. Minčios pusėje ir duonriekių, briedžio ragu apodintomis kriaunomis, gali užtikti.

— Stiprus tas briedžio ragu kelmas, — porina senasis girios bičiulis. — Prieš dešimt metų meironiškaiai žvejai Lūšių ežere kar-Vilnis, 1987 m. spalio 1 d.

šius gaudė. Pasuko valtį miško pusėn — žiūri: kokių dešimties žiemų briedis atplaukia. Barzdotas, kuprotas, sunkus kaip stumbras...

O toliau — štai kas nutiko. Žvejų iš Meironių būta padūkusių vyrų. Tai gaspadoriui senais laikais roges ant klojimo stogo užtraukdavo, tai senoms panoms sėrmėga kaminus prieš raras užkimšdavo.

— Taigi žvejai girios žvėriui ant ragų kanapines tinklo virves užmetė. Sumanė „pasivažinėti“.

Bet vyrams toks pokštas vos liūdnai nesibaigė. Briedis krantan valtį ištempė. Vos į šipulius nesudaužė. Pasipurtė ir su atitrūkusia virve girion nuskudė.

... Kasmēt taip būna. Nuringuoja į pietus gervės. Sudega ties skruzdėlynais auksiniai beržai. Nutyla vidumiškiai, kur briedžiai per pačius paskutinius baravykus riaumojo, dėl valdžios girioje kovėsi. Vienas kitas per tas grumnes ragų atsilažė. O paskui, užsnigus, atėję ragų metimo ratai Daugelis klysta, kad briedžiai pumuštynės savo iškilmingą karūną praranda. Jie juos paprasčiausiai numeta.

Kiekviena giria turi savąias lobių vietas — tikras „briedžių ragų salas“. Gudų girioje tokia vieta — garsusis Čepkelių raistas. Bet dar nei Margionyse, nei Musteikoje, nei Šumo Kriokšlyje niekas nežino, ką briedžiai tetervinų lokavietėse, gervių plynėse paliko. Pirmuosius ragus — rusvai žalvarinius suras eiguliai ir medkirčiai. Pati didžiausioji laimikio dalis bus surinkta vasarą, per baravykavimą, spanguoliavimą. Po 80—100 ragų menčių kasmēt surandama Čepkeliuose.

Briedžio ragai — vienas įdomiausių gamtos stebuklų. Raga briedžiui pirmą kartą išauga pirmųjų jo gyvenimo metų pabaigoje bei antrųjų pradžioje. Tai lygūs ir gana smaili 20—30 cm virbai. Antrąjį pavasarį tie „rageliai“ nukrinta. Jau antraisiais metais briedis pasipuošia dvigubomis ragų šakomis. Jas nešioja žvėris visus trečiuosius metus. Ketvirtą pavasarį — patino ragas išsišako-

Apie emigracinę literatūrą . . .

Pilypo Ruigio (1675—1749) „Lietuvių kalbos kilmės, būdo ir savybių tyrinėjimas“ yra 24-oji knyga „Lituanistinės bibliotekos“ serijoje. Šis leidinys svarbus ne tik dėl išliekamosios istorinės ir kultūrinės vertės. Bene pirmą sykį Tarybų Lietuvos lituanistikos baruose regime tokį vaisingą ir prasmingą išeivijos bendradarbiavimą. Per šį pavyzdį geriau supranta-me, kaip doras žmogus gali naudingai pasidaruoti savo kultūrai.

Nepasakytume, kad tarp užsienio lietuvių stoka dėmesio „Lituanistinei bibliotekai“. Kartais susidaro įspūdis, jog ten geriau žino, kaip reikia šią „biblioteką“ leisti. Todėl neretai kritikuojama, mokoma, priekaištaujama, stengiamasi sukalti antitarybinę politiką, kodėl tas neleistą, o jei ir leista, tai kodėl ne taip ir t. t. Tik „užmiršta“, kad šieji kritikai, pasigiriantys savo veikla Lietuvoje iki 1940 m., apie panašios „Lituanistinės bibliotekos“ leidimą net negalvojo, o antra, jie absoliučiai nieko nepadarė, kad bent vienas iš jų sėkmingiau pasirodytų. Užimti tik barimu, priekaištavimu, ir tik. Pavyzdžiui, „Akiračiai“ skelbė, jog Lietuvoje neišperkami Jono Šliūpo „Rinktiniai raštai“ (1977) dėl to, kad juose surinkti „nepopuliarūs“ ateistiniai darbai. Akiratininkai net patingėjo pavartyti leidinį. Tai padarius, būtų pamatę, kad juose visiškai nėra tų ateistinių dalykų. Gal būtų pagalvoję ir supratę, kad tokio turinio knyga, išėjusi net 15 tūkstančių egzempliorių tiražu, jai yra per didelis. Arba antai 1986 m. liepos 19 d. „Drauge“ K. G. išspausdino straipsnį „Dusburgiečio kroniką“ išleidus... Ak, kiek ten įkyrių, tuščių samprotavimų apie tariamą „Lituanistinės bibliotekos“ uždraudimą! („Valdžia niekada nepaskelbė, dėl ko ši serija buvo nutraukta“, „serija pateko valdžios nemalonėn“ ir t. t.). O juk šito laikraščio redaktoriai laiko save gerai žinančiais Lietuvos tikrove, pagaliau jie visada gali rasti būdų pasiklausti Lietuvos leidėjų, kaip yra iš tikrųjų. Bet ne! Taip malonu užsiminėti gandeliais, spėlojimais, ir visa tai paversti būdingais tarybinei tikrovei reiškiniais. Tik su gausybe nedraugiškų išlygų „Draugas“ daro atsainią nuolaidą: „Džiugu, kad knyga išleista“. Tačiau nesusitaiko nepareiškęs, jog dar serija ne taip leidžiama, kaip reiktų, ir net tėviškai prikiša: „Dusburgiečio kronikos“ knygos pabaigoje pažymima, kad „Litua-

nistinė biblioteka“ ketina išleisti Vygandą Marburgiško ir Jono Vislicos kronikas. Jau seniai buvo laikas išspausdinti ir šių knygų vertimus“.

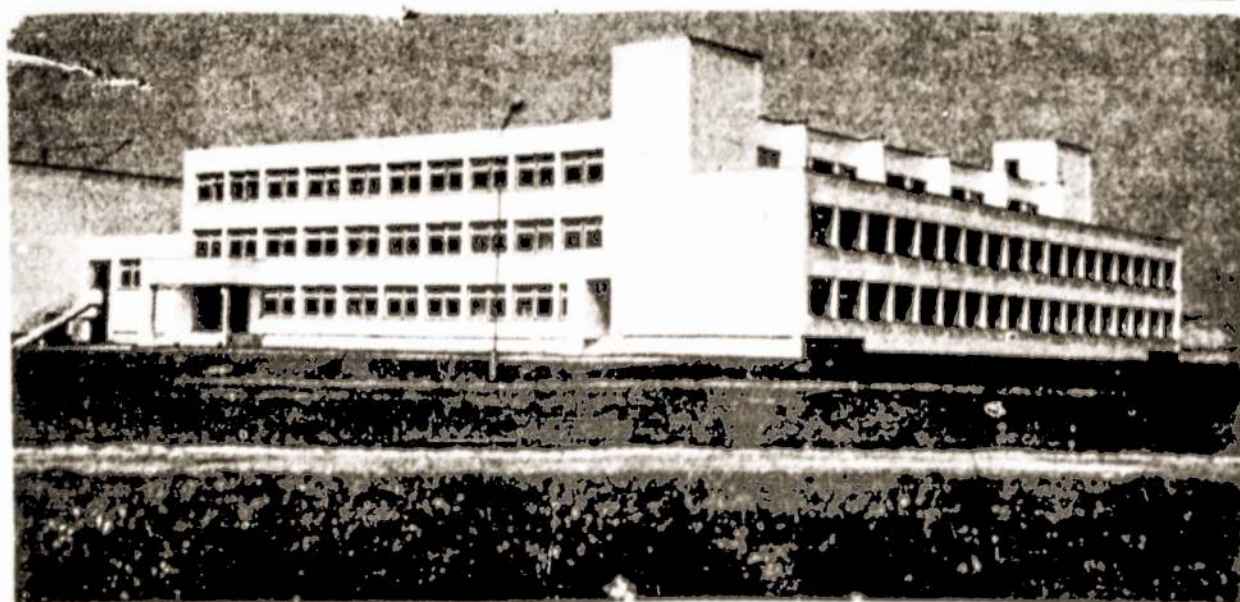
Girdite: seniai buvo laikas! Mums, Tarybų Lietuvos žmonėms! O jiems? Juk to nepadarė iki 1940 m. Nepasirūpinta tuo ir dabar Čikagoje nė Romoje. Juk laiko turi, kita vertus, viską išmano, trečia — nepavargę, nes nereikėjo vargti jiems parūpinant nė vienos iš 24-ųjų serijos knygų. Visų tų nedraugiškų postringavimų be-da, jog jų autoriai nenori pagaltoti, kiek darbo, jėgų ir laiko reikalauja kiekvieno tokio leidinio paruošimas.

Ir todėl su tokiu malonumu imame P. Ruigio knygą. Ten pritiko išeivijoje gyvenančio kalbininko Petro Joniko straipsnis „Maž. Lietuvos bažnytinės kalbos reformos projektas XVIII a. pradžioje“. Ten su gero patriotizmo jausmu skaitai JAV gyvenančio lietuvių dailininko ir kolekcionieriaus Kazio Varnelio straipsnį „Kaip buvo įsigytas P. Ruigio „Meletemos“ rankraštis“. Taip, lietuvis patriotas nepagailejo pastangų ir pinigų, kad įsigytų laimingu būdu surastą P. Ruigio rankraštį, o įsigijęs jį atiduotų Lietuvai. Juk be šito rankraščio P. Ruigio knyga daug stotų. Čia ir pagalvoji: jei rankraštis būtų patekęs į „Draugo“ redaktorių ar minėto straipsnio apie „Dusburgiečio kroniką“ autoriaus rankas, būkime tikri, „Lituanistinės bibliotekos“ 24-oji knyga išeity be „Meletemos“. Bet jų pamokslai, kaip reikia leisti seriją, ir įvairios insinuacijos, be jokios abejonės, tęstųsi.

Štai kokias mintis apie tikrąjį patriotizmą ir tikrąjį rūpinimąsi lietuvių kultūros reikalais sukelia išeivijos santykiai su „Lituanistine biblioteka“. Tai duoda pagrindą labai rimtam pokalbiui ir apmąstymams!

Kazys Varnelis savo pasielgimu nusidėinė pačios gražiausios pagarbos gimtajame krašte. Mes žinome, jog tokių patriotų išeivijoje yra daugiau, vadinasi, turi su kuo Tarybų Lietuva tęsti prasmingą ir reikalingą dialogą. Žinomam lietuvių dailininkui, gyvenančiam dabar Masačusetso valstijoje, vasario 25 d. sukako 70 metų. Geriausias, pagarbiausias pasveikinimas jam — Pilypo Ruigio knygos Vilniuje išleidimas. Ir drauge — nuoširdžiausi jam sukaktuviniai linkėjimai.

Vytautas Užgryns

Vilniuje pati gražiausia, iš tolo atrodo tarsi gulbė, iškilo balta grakšti Pasilaičių mikrorajono pakraštyje 59-oji vidurinė mokykla.

Štai kaip atrodo J. Žickaus nuotraukoje.

ja į tris ataugas. Pradedama plėti ragų mentės. Kasmēt ragai storėja, sunkėja.

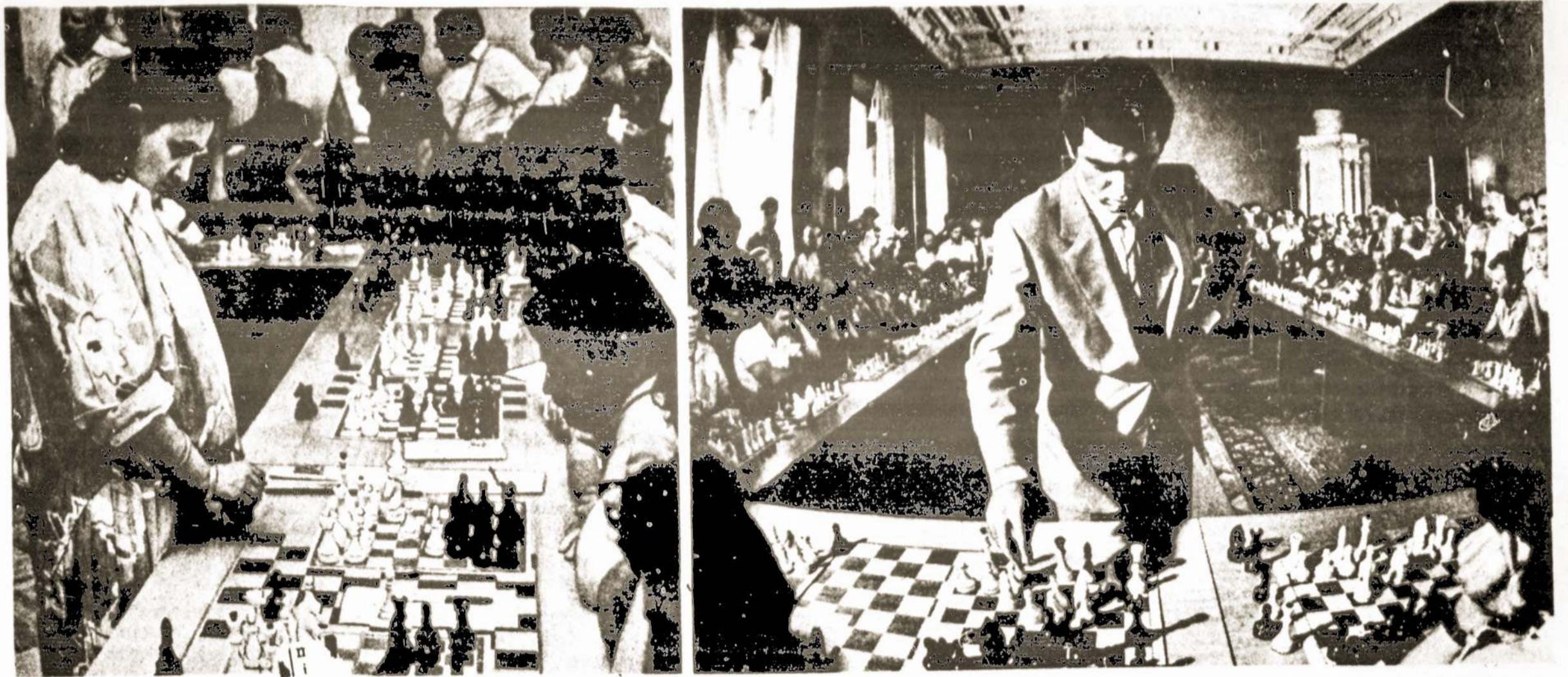
Patys didžiausi, sunkiausi ragai, surasti Minčiagirėje, Ažvinčiuose, svėrė kiekvienas po 8—10 kilogramų. Tokios mentės per abi šakos turėjo 16—20 ataugų.

Tai tikroji briedžio karūna!..
Leonardas Grudzinskas

TRUMPAI

— Jungtinių Tautų sekretorius Javier Perez de Cuellar susitikime su Centro Amerikos atstovais akcentavo, kad Jungtinės Tautos remia Centro Amerikos prezidentų susitarimą Gvatemaloje dėl tame regione taikos.

PASAULIO ŠACHMATŲ ČEMPIONAI—VILNIAUS SVEČIAI

Plamėtos čempionai tūlisietė M. Čiburdankizė ir baltietis G. Kasparovas žaidžia su Vilniaus šachmatų mėgėjais. D. Fligelio nuotr.

Antroji veteranu jaunyste

Vilius Variakojis (kairėje) ir Vladas Mikėnas.

Tikriausiai tas, kuris nuolatos seka varžybų peripetijas, nesunkiai atpažins šiuos veidus. Abu jie, savo sportinį kelią pradėję buržuazijos valdymo metais, nežūrėdami aplinkui tvyrojusio abejingumo, lėšų stokos, atkakliai laikėsi užsibrėžto tikslo. Ne vien patys pasiekė reikšmingų aukštumų, bet savo pavyzdžiu, entuziazmu, veikla daug prisidėjo prie stalo teniso, krepšinio ir šachmatų propagandos. TSRS nusipelnę sporto meistrai Vilius Variakojis ir Vladas Mikėnas — vieni iš žymiausių ir įdomiausių Lietuvos sportinio sąjūdžio dalyvių.

Matosi jiedu dabar ne taip dažnai, tačiau susiję turi apie ką pasišnekėti. Prisimena savo jaunystės dienas, pasidalija išpūdžiais, aptaria fizikultūrinio sąjūdžio problemas. Abudu ir šiandien nesikrato visuomeninių rūpesčių — ir Vilius Variakojis, ir Vladas Mikėnas yra aktyvūs respublikinės sporto veteranų tarybos nariai.

Vladą Mikėną daugelis šachmatų mėgėjų žino ne tik kaip patyrusį meistrą, tarptautinės kategorijos arbitrą. Jis yra ir keletu stambesnių kūrinių šio žaidimo tema autorius, ilgametis "Svyturio" žurnalo skyrelio vedėjas. Dažnai V. Mikėno publikacijos pasirodo "Tiesos" laikraščio puslapiuose. O netrukus rusų kalba išvysime knygą ir apie patį mūsų šachmatų veteraną: autorių kolektyvas ją baigia ruošti ir numatoma išleisti leidykla "Fizikultura i sport".

Imasi plunksnos ir Vilius Variakojis. Neseniai "Tiesos" laikraštyje

buvo paskelbti du jo rašiniai "Kelią į Egiptą" apie pirmuosius Lietuvos krepšinio ir stalo teniso entuziastų žingsnius tarptautinėje arenoje. Tai — ištraukos iš knygos "Gyvenimas žaidžiant", su kuria Lietuvos skaitytojai galės susipažinti kitamet.

Liaudies išmintis byloja, jog ne tas jaunas, kuriam dvidešimt, o tas, kuris jaunas širdimi. Posakis tarsi specialiai sukurtas Vladiui Mikėnui ir Viliui Variakojui — pagarbaus amžiaus žmonėms ir kartu išsaugojusiems jaunatvišką entuziazmą, jumorą, išikimybę sportui. Veteranai tebelieka rikiuotėje.

Rimvydas Delkus

E. Mieželaitis — jugoslaviškai ir čekiškai

Jugoslavijos Kruševaco leidykla „Bagdala“ išleido E. Mieželaičio poezijos rinktinę „Išminties akis“. Ją išvertė lietuvių literatūros bičiulis, jugoslavų poetas M. Džerkovičius, kai kuriuos eilėraščius versti pagelbėjo Jugoslavijoje gyvenanti lietuvaitė Loreta Vasil.

Šiais metais solidžią E. Mieželaičio poezijos knygą „Ikaro šešėlyje“ išleido ir Čekoslovakijos leidykla Prahoje. Knygoje spausdinamas straipsnis apie E. Mieželaičio kūrybą, jame pabrėžiama: „Savo intelektualiniu ir enciklopediniu universalumu E. Mieželaitis priklauso prie aktyviausių ir visapusiškiausių dvidešimtojo amžiaus pasaulio poetų“.

Kai užgęsta rampos šviesos

Vasara — atostogų metas, sako Lietuvoje. Posakis banalus, tačiau teisingas. Šiuo metų laiku atostogauja dauguma Lietuvos gyventojų. Atostogauja gydytojai ir statybininkai, moksleiviai ir mokslininkai, aktoriai... Beje, žvilgtelkime, kaip atostogauja pastarosios profesijos žmonės.

Lietuvos TSR valstybinis jaunimo teatras. Vienas iš aktorių poilsio kambarių. Už kelių valandų prasidės pjesė „Užrašai iš pagrindžio“ — F. Dostojevskio apysakos motyvais. Mano pašnekovai: šio teatro aktoriai VLADAS BAGDONAS, DALIA OVERAITĖ ir ARŪNAS STORPIRŠTIS.

VL. BAGDONAS: Po kiekvieno teatrinio sezono, aišku, — gastrolių. Jomis esu patenkintas: jos neilgos — po 16—12 dienų Panevėžyje, Šiauliuose ir Klaipėdoje.

Vėlesni planai? Šią vasarą, anot J. Baltušio, „pardaviau“ kinui. Filmuosiuos Armėnijoje: tenykštėje kino studijoje statomos R. Bredberio „Marso kronikos“. Filmuotis kviečia ir Lietuvos kino studija.

Gerai, kad turime rūpestingus šefus: Universitetą, Utenos trikotažo fabriką, plastmasinių dirbinių gamyklą „Plastą“, „Fermento“ gamybinį susivienijimą. Jie paskiria mums, aktoriams, vasarą dalį savo poilsio namų, poilsiaviečių. Juk teatras nieko neturi.

D. OVERAITĖ: Sezono metu už tai savo šefams suvaidinamė keletą spektaklių, surengiam savo kūrybos vakarus pas juos. Malonu, kad žmonės, organizacijos nori mus ne siaurai „šefuoti“ (atseit mes, stipresni, padedame jums, silpnesniems), o žmonės trokšta bendrauti su mumis, aktoriams. Tai labai gerai. Nors man, pavyzdžiui, geriausias poilsis — su šeima prie ežero. Pasiimame kas būtiniausia ir gyvename palapinėje. Juk teatro menas — kolektyvinis menas. Vasarą taip norisi atitrūkti nuo visų teatro rūpesčių, nematyti kolegų. Ir poilsis su šeima gamtoje, kartoju, man pats geriausias poilsis.

VL. BAGDONAS: Man atrodo, kad visų Lietuvos aktorių bėda — nemokėjimas save saugoti ir organizuoti. Tai sakau sau ir kitiems jau nebe pirmą kartą. Nesuprantam, kad esame reikalingi ir turime būti atsidavę šiam darbui, turime suvokti šio amato reikavimus. O kartais sekiname save visai be reikalo: veža mus ne ten,

darbą organizuojame ne taip, ilsimės irgi ne taip. Ir todėl labai pavargstam per sezoną. Jei mokėtume optimaliai organizuoti darbą per sezoną, tai gal sugalvotume kokį „užklasinį darbą“ vasarą — malonų sau. O kol kas visos mūsų mintys vasarą sukasi apie tai, kad pagulėjus kur ant smėliuko, kad pažvejojus, paskaičius knygą...

D. OVERAITĖ: Ir pavargsta per sezoną ne tik tie, kurie daug dirba, bet ir tie, kurie gauna mažai vaidmenų.

VL. BAGDONAS: Pavargsta ir tie, kurie dirba vidutiniškai, nes nemokam, kaip sakiau, organizuoti savo laisvalaikio per sezoną. Gal patys nerandame tinkamų priemonių, gal nesuteikiamos sąlygos, o gal nėra poilsio tradicijų. Tiesa, net nežinau, kokios tai turėtų būti tradicijos. Liaudies folkloro, estradinio ansamblio koncertas? Vakarai, susitikimai su žmonėmis (inžinieriais, mokslininkais), su kuriais mums būtų įdomu pabendrauti. Mūs, aktorių, visi kviečia, o kodėl mes negalėtume pasikviesti? Norėtumėte turėti savo, aktorių klubų (kavinių?), t. y. pastovią susitikimų vietą. Vilniuje yra „Literatų svetainė“, nors ten vargu ar nors vieną literatą rasi.

D. OVERAITĖ: Kaip gerai būtų turėti teatre (leiskit pafantazuoti!) baseiną, teniso kortus. Po spektaklio būtina fiziškai išsikrauti. Poilsis fotely ar knygos skaitymas — ne tai.

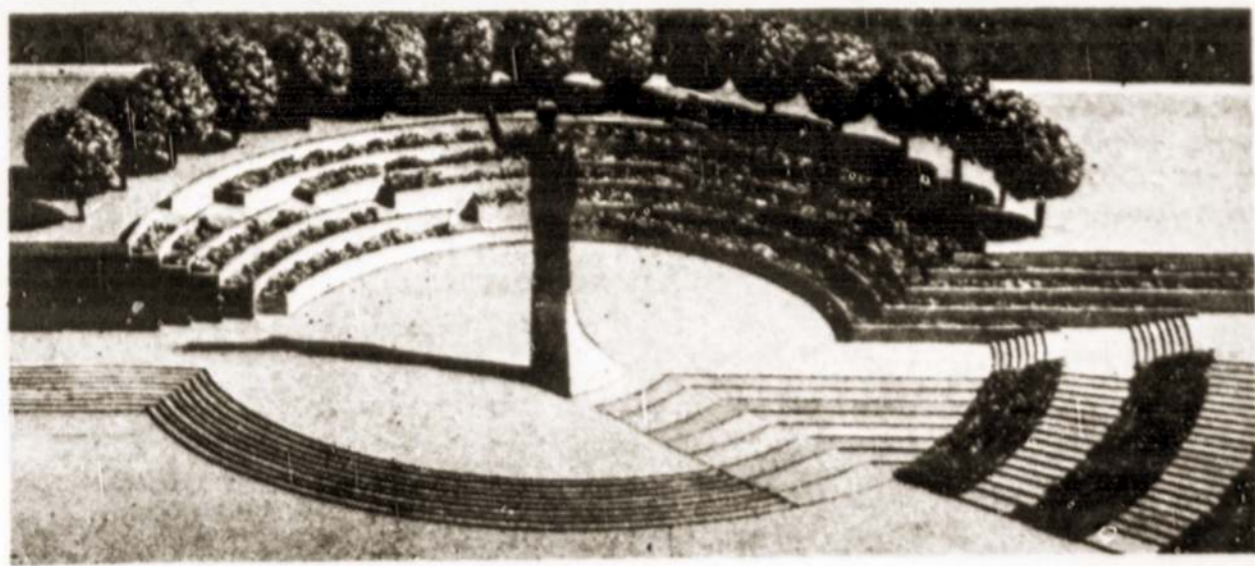
A. STORPIRŠTIS: Teatre dirba ne viena aktorių šeima. Ir kai tik gastrolės, iš karto problema: kur dėti mažus vaikus — jų juk su savimi imti negalima.

O pačiose gastrolėse, man atrodo, mes per mažai dirbame. Visą dieną laisvi ir tik vakare — spektaklis. O juk dieną galėtume surengti koncertą, susitikimą su žiūrovais. Tai būtų daug įdomiau negu sėdėti viešbučio kambarių ar spoksoti į parduotuvių bei įstaigų vitrinas. Man atrodo, kiekviename teatre turėtų būti žmogus (sykį taip tarpusavy fantazavom), kuris užsiimtų tokia koncertine veikla. Juk gaila laiko, tuščiai leidžiamo.

VL. BAGDONAS: Taip gražiai skamba: „Atostogos“. Tačiau jei man reikėtų parašyti tokio pavadinimo rašinį, aš ilgai ilgai galvočiau...

Andrius Valvada

Vilnis, 1987 m. spalio 1 d.

Kas nežino J. Mikėno skulptūros „Pirmosios kregždės“? Dabar ji — Leningrado monumentaliosios skulptūros liejimo gamykloje. Ji liejama į didžiulę 9 metrų aukščio bronzinę statulą, ir netrukus pasieks Vilnių, taps Lietuvos respublikos sostinėje statomo monumento tarybinės liaudies žygdarbiams atminti dominante.

Taip monumentas atrodoys.

Vienišas vaikas vežimėlyje

Tiek kartų matytas vaizdas! Prie parduotuvių, buitinio aptarnavimo ar kitokių įstaigų sustatyti vaikų vežimėliai. Juose miega arba ramiausiai žaidžia mažyliai. Mamos pasitraukusios: kuri į parduotuvę nuskubėjo apsipirkti, kuri nubėgo skalbinių, išvalyto drabužio atsiimti, o gal į taupomąją kasą užsuko už butą užsimokėti. Daug kur reikia, daug ko reikia. Tegul mažylis vienas pabūna. Bet štai mažasis pilietis išiverkė. Taip įsirikė, kad jo rauda tiesiog širdį veria. Pribėgo pro šalįėjusi mergytė. Ima supti, bet tasai dar labiau gerklę paleidžia. Tada prieina mergaitė lydėjusi močiutė. Paužauja, paužauja ir rėksnys nutyla. Bet jai reikia skubėti, ir ji ima žvalgytis mažylio motinos, kur toji pradingo. Kita ir piktintis ima: paliko vieną vaiką ir nesibaimina, kad kokia nelaimė su juo neatsitiktų. O juk būna! Teko girdėti atsitikimą kai, vaikui suspurdėjus vežimėlyje, tasai ėmė riedėti nuokalnėn. Kas tik galėjo, metėsi jo link. Sulaikė jį arčiausiai buvęs vyriškis. Atbėgo visa persigandusi vaiko mama. Dėkoja, atsiprašinėja: labai jau jai reikėjo, o tas laikas, žinote, skuba...

Šiaip jau baimės ne tiek daug, jeigu vaikas dar vystyklusose, jeigu jis dar nepajėgęs apsiversti, vežimėlyje atsistoti ir nuplasnoti su apklotu žemėn. Kitos baimės nėra.

— O vaikų vagystė? Ar jų nepasitaiko? — ne vieną kartą manęs klausė užsieniečiai; atvykę iš toliau ir išvydę nesaugomus vežimėliuose kūdikius.

Aš tik pečiais patraukiu. Taip, manau, pasielgtų ir kiekvieno kūdikio motina. To dar betrūko — ims kas vaikus vogti! Nei matyta, nei girdėta. Taip mūsų tėvai, mūsų tėvų tėvai gyveno ir tokių dalykų nepatyrė, taip ir mes, iš jų perėmę patį tauriausią jausmą — pasitikėjimą žmogaus žmogui. Išliko toks pat geranoriškumas mažam, bejėgiui piliečiui padėti, jį pagosti, nuobodžią vienatvės valandėlę pakalbinti jį.

Kiemuose mergaitės, išvydusios jauną mamą su naujagimi, apspinta, prašo tiesiog nepasidalindamos leisti pagloboti, pažaisti su juo. Kas be ko, pasitaiko ir išimčių. Bet išimtys ir palieka išimtis. Ne jos puošia gyvenimą. Ne jos lemia žmonių tarpusavio santykius, papročius, elgseną ir visa kita. O tauriausi žmogiškumo jausmai: užuojauta, gailėstingumas, apskritai jautrumas kitam žmogui, poreikis suteikti jam konkrečią paramą. Su tuo susijusi ir tradicinė lietuvių pagarba ir meilė moteriai motinai. Lietuvos moteris niekada šeimoje nebuvo vergė. Istoriniai šaltiniai dar iš viduramžių liudija, kad lietuviai labai vertino moterį, tas atsispindėjo papročių teisėje, Lietuvos statute. Tai kas, sakykite, išdrįstų pasikėsinti į motinos pagimdy-

Vilnis, 1987 m. spalio 1 d.

lą, jos ant rankų išnešiotą kūdikį?! Mūsų gyvenimo būdą veikia stiprus dorovinis šaltinis, kuris apsaugo nuo panašių niekšybių.

— Tai, sakot, vaikų vagystė pas jus nepasitaiko? — vis nepatikliai manęs klausia senyvo amžiaus užsieniečiai.

Aš ją suprantu. Suprantu jos motinišką rūpestį, kurį, matyt, pati išgyveno, augindama savo vaikus. Bet stebėtis to klausimo ne-realumu mūsų gyvenime jau mano teisė. Taip, girdėjome ir apie vaikų vagystes, apie terorizmą, žinome, kad vaikai pagrobiami, įkaitais. Bet tai kažkur toli, kaip sakoma, už devynių miškų, devynių kalnynų. Taip toli, kad net tokia mintis nedingteli, jog gali taip su mūsų vaikais nutikti, su tokiais dar gležniais, tokiais bejėgiais padarėliais. Jie dabar patys saugiausi. Va, paaugs, pradės rėplinėti, vaikščioti pradės — tada prasidės bėdos. Tik ir žiūrėk, kad į stalo kampą neužsigautų, kad nepargriūtų, kad į gatvę neišbėgtų.

Juozas Kuckailis

JAU ŠEŠIASDEŠIMT

Nuo 1969 m. Vilniuje leidžiama šiuolaikinių lietuvių dailininkų knygų serija. Tai metais išėjo leidiniai apie tekstilininką Juozą Balčikonį, grafiką Algirdą Stepovavičių ir skulptorių Bronių Vyšniauską. Nuo tada ir įsigalėjo tokia tvarka, jog vienodo formato serijiniai leidiniai „Šiuolaikiniai lietuvių dailininkai“ pasirodo paprastai trim knygomis per metus. Tiesa, pasitaikė išimčių: syki, 1983 m., išėjo tik viena tokia knyga apie skulptorių Albertą D. Belevičių, keletą kartų — po dvi. Bet užtat 1981 m. jų būta net septynių. Tokiu būdu per nepilnas dvi dešimtis metų išleista 60 Lietuvos dailininkų knygų, kurios ir pavieniui, ir savo visuma vaizdžiai reprezentuoja šiuolaikinės lietuvių dailės pasiekimus. Tarp dailininkų, kurie jau įamžinti šiais leidiniais, yra Vladas Vildžiūnas, Algimantas Stoškus, Jonas Švažas, Aloyzas Stasiulevičius, Kazys Morkūnas, Alfonsas Ambraziūnas, Konstantinas Bogdanas, Gediminas Jokūbonis, Rimtautas Gibavičius, Dalia Mataitienė, Vitolis Trušys, Vytautas Kalinauskas, Vincas Kisarauskas, Astazija Surgailienė, Petras Repšys, Gražina Didelytė ir daugelis kitų.

„Šiuolaikinių lietuvių dailininkų“ serija, kuri toliau nuosekliai tęsiama, kiekvienam mūsų kultūros mylėtoji ir tikram patriotui yra brangi tuo, kad padeda suprasti bei įsitikinti, kaip plačiai galėjo atsiskleisti lietuvių meniniai talentai tarybiniais metais. Ką beišvedžiotų tie, kas nuolatos šneka apie visokią „žalą“ lietuvių kūrybai, tarybinių metų lietuvių dailę negincytinai liudija naujo gyvenimo vaisingumą meninėje veikloje.

V. V.

APIE EMIGRACINĘ LITERATŪRĄ . . .

Lietuvoje labai populiarius tarp inteligentiškos savitrašės „Literaturnaja gazeta“ („Literatūros laikraštis“), kurį nuo 1929 m. leidžia TSRS rašytojų sąjungos valdyba. Jame neseniai išspausdintas filologijos mokslų daktaro V. Baranovo straipsnis „ISTORIJOS PAMOKOS, KURIAS NAUDINGA PRISIMINTI“. Jo turinį ir problematiką paaiškina paantraštė — „Dar kartą apie literatūrinės emigracijos likimus“.

Lyginant antitarybinės lietuvių išeivijos likimus su kitų tarybinių tautų išeivijos likimais, tarp jų ir rusų, randama labai daug panašumų. Pasirodo, vienodas socialinis, politinis ir ideologinis tų likimų pagrindas daug ką padaro panašiu, suartina.

V. Baranovas rašo apie įvairių svetur atsidūrusių po Spalio revoliucijos rusų rašytojų likimus, jų pastangas suartėti su rašytojais tėvynėje, netgi populiarinti naują tarybinę literatūrą svetur. Kai kurie teiginiai rodo, jog rusų rašytojams emigracijoje rūpi tie patys klausimai, kaip ir lietuviams. Netgi galima teigti, kad jie gimsta ir plėtojami vienuose ir tuose pačiuose sovietologiniuose centruose.

Štai V. Baranovas nurodo, kad pastaruoju metu dažnai mirga sąvoka „XX amžiaus rusų literatūra“, siekianti paneigti esminį skirtumą tarp tarybinės literatūros ir tos, kuri vis dėlto nėra tokia. Iniciatyvos tai idėjai ėmėsi akcentuoti Vakarų sovietologai. Dar prieš 15 metų imta skleisti vieną ir tą pačią mintį: „Nebuvo dviejų literatūrų, buvo tik viena rusų XX amžiaus literatūra“.

Šis šūkis, pasak autoriaus, atsirado todėl, kad emigracija nepajėgė sukurti atskiros literatūros tikrąją jos prasme, nes literatūra — tai ne paprastas knygų sąva-

das. Svetur įkyriai vartojamas terminas — „rusų literatūra tremtyje“ (pastebėkime, kad „tremties“ žodį yra pamėgę ir užsienio lietuvių knygų leidėjai bei laikraštinkai). Tarybinis rusų literatūros mokslininkas cituoja antitarybinis emigranto V. Chodasevičiaus mintis: „Kalnas knygų, išleistų užsienyje, nesudaro tos vienovės, kurią galima būtų pavadinti emigrantine literatūra“. Ir dar: „Rusų rašytojų likimas — žūti. Žūtis jų laukia ir svetur, kur jie tikėjosi pasislėpti nuo tos žūties“.

Tuo tarpu kiti antitarybiniai emigracijos autoriai norėjo įrodyti priešingus dalykus, nors tam ir stokojo amunicijos. Iš čia ir atsiradusios pastangos ištirpdyti ideologinę sieną vien tuo pagrindu, jog ir tarybinę, ir emigrantinę literatūras jungianti viena kalba.

V. Baranovo nuomone, tarybinei literatūrai nėra poreikio ar reikalo jungtis su kuo nors, užmirštant savo revoliucinę pirmagimystę. Bet užtat tiesioginė tarybinės filologijos mokslo pareiga yra žinoti ir tyrinėti rusų rašytojų sukurtos literatūros likimus, kad būtų galima sukurti pilną vaizdą iš to, kaip susiklostė toji XX amžiaus literatūra, išskirti joje, kas iš tikro yra vertinga, kas gali prisidėti prie dabartinės literatūros profesinio tobulinimo. Todėl tyrinėti ne tik socializmo laikais sukurta literatūra, turinti naują istorinę kokybę, ne tik prieš ją susiformavusi ir perimamumo daugeliu gijų susijusi su dabartine XIX a. pabaigos ir XX a. pradžios literatūra, bet ir literatūra, kurią sukūrė rašytojai, dėl įvairių aplinkybių atsidūrę svetur, likę be tėvynės, arba ir tie, kas iškrito iš mūsų dėmesio akiračio.

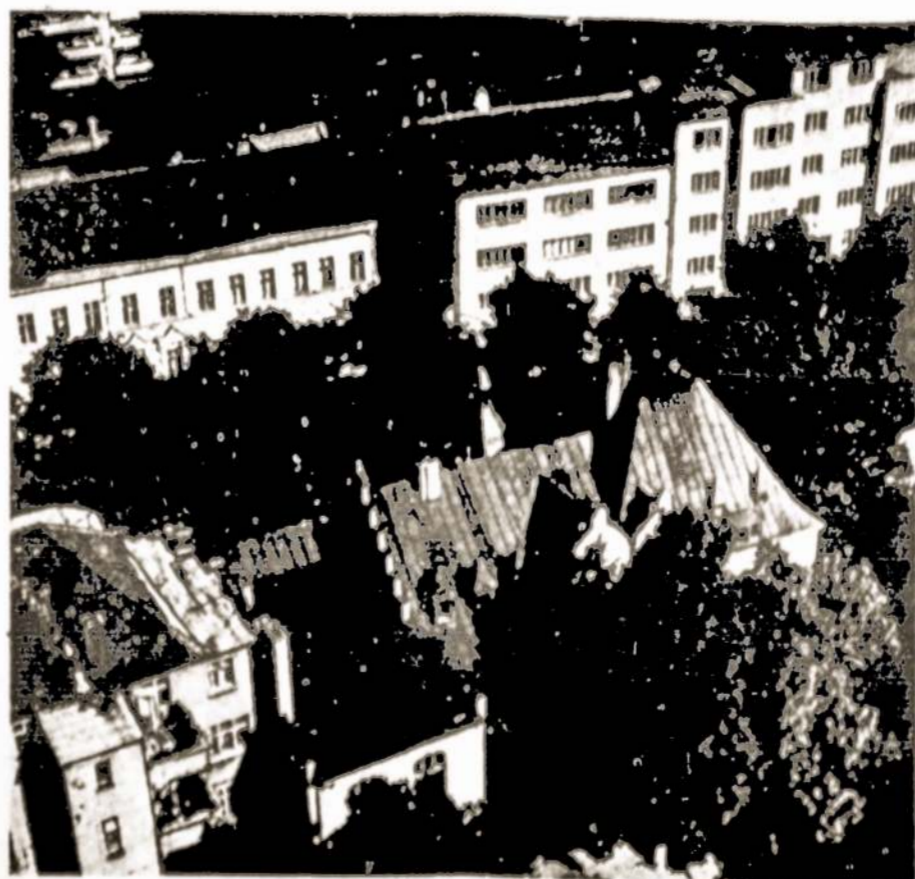
Rūpinimasis palikimu reikalauja atsargaus, rimtai paremto socialinio, klasinio požiūrio. K. Vilnietis

Tarybų Lietuvos miestai: Klaipėda

Naujoje Debreceno gatvėje.

I. Zebrausko nuotr.

Restauruotas senamiesčio kvartalas.

M. Baranauko nuotr.

LAIŠKAI IR PARAMA

Stasė Kinaitis, iš Newark, Ohio, atsinaujindama prenumeratą atsiuntė ir ilgą laišką, kuriame atsiprašo už suvėlavimą atsinaujinti ir plačiai rašo, kad buvo susirgusi, pergyveno operaciją. Ją gydė du gydytojai be pasigailėdamo apiplėsdami taip, kad nepakako nei Medicare, nei sveikatos apdraudos! Tačiau kas esą blogiausia, kad gydydami sugadino širdį, kuri dabar plaka su pertraukėlėmis. Be to, turėjusi nemalonumų su tulžimi, dabar sunegalavo ir akys, ir t. t.

Stasė Kinaitis džiaugiasi, gaudama "Vilnį", tik apgailestauja, kad stambesnės sumos neišsigali laikraščiu paaukoti, kai reikia eikvotis gydytojui už sveikatos priežiūrą.

Dear Sir: Enclosed is a check for \$20. Please renew "Vilnis" and here is a five dollar subscription donation for Elizabeth Daugėla to Glendale, Arizona. It will not be renewed any more as she is very ill and not able to read.

Stella Lavatsch
Sterling Hts, Mich.

Administrator: Please be advised to stop mailings to Matilda Kamašauskas, she was receiving the Gimtasis Kraštas and Vilnis paper.

Mom passed away this morning — August 3.

Mrs. H. E. De Boer [daughter]
Grand Rapids, Mich.

Natalie Iešmanta, gyvenanti Lauderdale Lakes, Florida, atsinaujino savo ir A. Zosinienės Lietuvoje prenumeratas. Prie prenumeratų pridėjo ir \$10 auką.

Bill Malin, gyvenantis North Merrick, N. Y., atsinaujino prenumeratą dviem metams ir atsiuntė \$20 auką. Administratorius

SAN DIEGO, CALIF.

Birželio 29 dieną mirė Marijona Bartnikienė, sulaukusi 96 metų. Prieš metus mirė jos vyras Kazimieras, sulaukęs 99 metų. Tai reta pora, kad abu sulauktų tokio gilaus amžiaus. Ir tenka pasakyti, abu buvo fizinio darbo žmonės.

Kai Bartnikai gyveno Čikagoje, priklausė jie prie pažangių lietuvių visų organizacijų, skaitė ir dosniai rėmė laikraščius "Vilnį", "Laisvę" ir kanadiečių "Liaudies balsą". Ypač aktyviai jie veikė saviveikloje, buvo vieni iš organizatorių Ex Mainierių klubo ir choro, kuriame dalyvavo iki persikėlė gyventi į San Diego, Calif., į kur juos, sulaukusius senatvės, 1962 metais pasikvietė globoti dukterė.

Bartnikai kilę iš Suvalkijos, Kapsuko rajono. Marijonos mergutinė pavardė Viskoškaitė. Susituokę čia Amerikoje, užaugino sūnų ir dukrą. Sūnus žuvo Antrame Pasauliniame kare laivyne, paliko žmoną ir sūnų. Bartnikams tai teko skaudžiai pergyventi.

Nuoširdžiai reiškiamo užuojautą dukrai ir žentui Harold bei žuvusio sūnaus šeimai ir visiems giminėms.

Walter Dorinas,
Bronius Gelgotas

— Federalinis apeliacijų teismas išaiškino, jog Minnesota valstijos įstatymas, reikalaujantis, kad nepilnamečiai turi tėvams pasisakyti, jog nori daryti abortą, prieštarauja JAV konstitucijai.

PAAUKOJO 300 DOLERIŲ

Halsted gatvėje, netoli "Vilnies" įstaigos, dažnai tenka susitikti daugeliui žinomą pažangietį Kazimierą Sisevičių ir šnektelti su juo apie atėjusių senatvę, sveikatą, politiką bei laikraščio "Vilnies" sunkumus. Anądien užsiminiau jam, kad laikas atsinaujinti prenumeratą. Sekančią dieną jis užėjo į laikraščio raštinę ir ant prekybos paklojo \$300. Girdi, tai bus \$17 už prenumeratą, o kas liks — laikraščiu auka.

Lapkričio 26 dieną K. Sisevičiui sukaks 92 metai amžiaus, bet dar uoliai tebeskaito ir remia laikraštį, visa širdimi trokšta, kad "Vilnis" gyvuotų kuo ilgiausiai. Todėl linkiu jam geros sveikatos, būti aktyviu vilniečiu ir besiantinant jo gimtajai dienai — ilgiausių metų.

Antanas

IŠ MOTERŲ KLUBO SUSIRINKIMO

Rugsėjo 15 dieną "Vilnies" salėje įvyko Moterų klubo narių susirinkimas. Nors visos jau senyvo amžiaus, bet susirinko gražūs būrelis. Buvo pranešta, kad jau antra savaitė klubo protokolų sekretorė Julija Marazienė randasi Mercy ligoninėje (kambarys 725).

Po oficialios susirinkimo rutinos vyko, kaip ir visuomet, pietūs. Pietus užpirkto atėjusi į susirinkimą Frances Jordan su savo vyru, įteikdami klubui \$100 atminimui savo motinos velionės Marcelle Vasiliauskienės, buvusios ilgmetės klubo narės.

Buvusių klubo narę ir draugę klubo narės pagerbė tylos minute.

Antanas

SUNKIAI SUSIZEIDĖ JUNE MEKA

Pažangių ukrainiečių judėjimo ir American-USSR Friendship Council organizacijos aktyvistė June Meka plačiai žinoma ir lietuviams. Ji esti dažna visasąjunginių turistų priėmimų organizatorė pažangių rusų salėje. Dažnai juose ir šiaip ukrainiečių-rusų parengimuose lankosi ir lietuviai.

Rugpiūčio 15 dieną tuoj po Humboldt Park salėje vykusio koncerto, kurį davė artistai atvykę iš Ukrainos TSR, vakare priėmė artistų restorane, June Meka nuriėdė laiptais nuo antro aukšto ir galva atsimušė į prie laiptų stovėjusį metalinį stalą. Laimė, kad neužsimušė, bet susizeidė gana sunkiai.

Atrodo, ilgai truks jai vėl stoti į aktyvų visuomeninį judėjimą. Nepakanka, kad skaudžiai sutrenkė į stalą galvą ir kairės rankos du pirštus, bet sulaužė ir dešinės rankos riešą. Gydytojai mano, kai nuo dešinės rankos nuims gipsą, teks daryti operaciją, nes turbūt yra pažeistas alkūnėje nervas, nes pirštuose nejaučia skausmo, kai juos bado adatomis.

Prieš kelerius metus June Meka palaidojo savo motiną, pernai vyrą, šeimos neturi, gyvena viena. Padeda jai namuose geri kaimynai, lanko draugai bei pažįstami. Norintiems jai pasiūsti suraminimo atviruką ar laiškutį, jo adresas yra: Mrs. June Meka, 2200 S. 8th Ave., No. Riverside, Illinois. Suraminimo atvirukai ar laiškutėiai esti didelis dalykas žmogui, įpuolusiam į tokią nelaimę.

Nellie De Schaaf

TARP MŪSŲ

— Kaip jau buvo rašyta "Vilnyje", Julija Marazienė atvykus iš viešnagės Lietuvoje sunegalavo ir buvo nuvežta į Mercy ligoninę. Ją ištiko lengvas paralyžius ir pažeidė jos kalbą. Girdi ir supranta viską, bet sunkiai gali atsakyti. Lanko ją jos draugai — Jonas Patockas, Antanas Litvinas, Antoinette ir Frank Vaitkai. Lietuvių Moterų Kultūros draugija ir Ex Mainierių klubas laukia jos sugrįžtant iš ligoninės sveikos. Abiejų šių organizacijų ji yra sekretorė.

— Rugpiūčio 9 d. Pranas Vaitkus nuvykęs patikrinti savo sveikatą į Hines, Ill., veteranų ligoninę, ta proga su Antoinette aplankė plačiai žinomą pažangietę Anelę Dočkienę. Rado ją po vienoje akyje kataraktos operacijos, laukia operacijos kitoje akyje. Ligonė įteikė Vaitkui už "Vilnies" ir "Laisvės" prenumeratas ir aukų. Nors negali dar skaityti, laikraščius krauna į vietą, kad turėtų ko paskaityti, kai sugis.

— Kaip žinia, Pranas ir Antoinette Vaitkai lankėsi Lietuvoje. Ši jų viešnagė buvo jau penkta. Vilniuje buvo užėję į Tėviškės draugiją, susitiko su Pr. Petroniu ir kitais. Daugiausia laiko leido lankydami gimines, ir daugiausia Kaune pas Antonetės seserį. Tačiau buvo nuvykę ir į Klaipėdą, Palangoną į Gintaro muziejų, Kau-

ne į Zoologijos sodą, Devintą fortą, Veteranų kapines ir kt. Abu viešnagė patenkinti kaip niekad anksčiau.

Nellie De Schaaf

LDS MONARCHS RUOŠIA SI POBŪVIAMS

LDS Monarchs kuopos nariai ruošiasi pobūviams — pagerbimui tų narių, kurie organizacijoje yra išbuvę 50 metų, ir vadinamai Christmas Party. Narių pagerbimui pobūvis bus lapkričio (Nov.) 8 d. ir Christmas Party — gruodžio (Dec.) 13 dieną. Kur bei kuriame restorane tai bus, dar nesusitarta.

Nors LDS Monarchs kuopos narių dauguma jau yra pensininkai, bet dar įprasta kuopą vadinti jaunuolių kuopa. Tai seniausia ir aktyviausia Čikagoje LDS čia gimusių ir augusių lietuvių-amerikiečių kuopa. Kai daugiau kaip prieš 50 metų kuopa susiorganizavo, beveik visi jos nariai buvo dar nesukūrę šeimų, o kiti dar tik paugliai. Dėl to ir tebevadinama jaunuolių kuopa. X.

PATARLĖS

Darbas žmogų gražina, tinginystė suodina.

Savo proto nepamesk, bet ir kito klausyk.

Rasos nebūkys — baltos duonos nevalgys.

CHICAGO, ILLINOIS

Mirus Marcelle Wassel-Vasiliauskienei

Reiškiamo gilią užuojautą dukrai Frances ir jos vyrui Edward Jordan, taipgi giminėms, draugams bei pažįstamiems.

Liūdime drauge su visais.

BARNEY ir MARY BRENNAN,
MARY VALAITIENE
Pinellas Park, Fla.

Mirus William Boleslovui Stakėnui

Reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai Onai, sūnams Edward ir Robertui bei jų žmonoms, devyniems anūkam ir dešimčiai proanūkių, giminėms čia Amerikoje ir Lietuvoje, draugams.

Velionis anksčiau gyveno Branton, Fla., priklausė St. Petersburgo Lietuvių Vyresnių Piliečių klubui. Palaidotas Mičigane.

ST. PETERSBURGO LIETUVIŲ VYRESNIŲ
PILIEČIŲ KLUBO VALDYBA ir NARIAI

CHICAGO, ILLINOIS

Mirus Marcelle Wassel-Vasiliauskienei

Reiškiamo gilią užuojautą jos dukrai Frances ir jos vyrui Edward Jordan, taipgi giminėms, draugams bei pažįstamiems.

Liūdime drauge su visais.

EVA SANKUS — ISABELLE MATTUS

CHICAGO, ILLINOIS

Mirus Marcelle Wassel-Vasiliauskienei

Reiškiamo gilią užuojautą jos dukrai Frances ir jos vyrui Edward Jordan, taipgi giminėms, draugams bei pažįstamiems.

Apgailestaujame netekę mielos draugės.

AMERIKOS LIETUVIŲ MOTERŲ KULTūros
DRAUGIŲ VALDYBA ir NARĖS